

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проекту рішення НКРЗІ «Про внесення змін до Основних вимог до договору про надання телекомунікаційних послуг та Правил здійснення діяльності у сфері телекомунікацій (діяльність з надання послуг доступу до Інтернет)»

I. Визначення проблеми

Відповідно до вимог частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Повноваження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (далі - НКРЗІ) визначені статтею 18 Закону України «Про телекомунікації» (далі - Закон).

Відповідно до статті 18 Закону НКРЗІ встановлює Правила здійснення діяльності у сфері телекомунікацій і забезпечує контроль за якістю телекомунікаційних послуг та задоволенням попиту споживачів.

1.1 Згідно статті 4 Закону України «Про захист прав споживачів» споживачі під час придбання, замовлення або використання продукції, яка реалізується на території України, для задоволення своїх особистих потреб мають право, зокрема, на необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію про продукцію, її кількість, якість, асортимент, а також про її виробника (виконавця, продавця).

Одним із основних завдань НКРЗІ та актуальних питань сьогодення є вдосконалення регулювання питання щодо якості телекомунікаційних послуг. Так, статтею 16 Закону визначено, що метою регулювання у сфері телекомунікацій є максимальне задоволення попиту споживачів на телекомунікаційні послуги, створення сприятливих організаційних та економічних умов для залучення інвестицій, збільшення обсягів послуг та підвищення їх якості, розвитку та модернізації телекомунікаційних мереж з урахуванням інтересів національної безпеки.

Статтею 39 Закону визначені обов'язки операторів і провайдерів телекомунікацій, зокрема, обов'язок надавати телекомунікаційні послуги за встановленими показниками якості, а статтею 63 Закону визначено, що однією з умов надання телекомунікаційних послуг є укладення договору між оператором, провайдером телекомунікацій і споживачем телекомунікаційних послуг відповідно до основних вимог до договору про надання телекомунікаційних послуг, установлених НКРЗІ.

На сьогоднішній день діють Основні вимоги до договору про надання телекомунікаційних послуг, затверджені рішенням НКРЗІ від 29.11.2012 № 624 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 24.12.2012 за № 2150/22462 (далі – Основні вимоги до договору).

Основні вимоги до договору не містять положень, що стосуються зазначення в договорі про надання послуг фіксованого доступу до Інтернету мінімальних швидкостей передавання та приймання даних, що дає можливість постачальнику пропонувати споживачам та зазначати в договорах максимальну швидкість доступу до Інтернет, яку технічно може забезпечити телекомунікаційна мережа. Наприклад, оператори, провайдери телекомунікацій, укладаючи договір про надання послуг доступу до Інтернет зі швидкостями передавання та приймання даних до 100 Мб/с, реально можуть надавати послугу передавання та приймання даних зі швидкістю 56 Кб/с, що в сотні раз нижче за зазначену в договорі. При цьому вартість такої послуги

для споживача не змінюється, так як умови договору, в тому числі тарифного плану, формально постачальником виконуються.

Навіть за умови самостійної перевірки споживачами показників якості та обчислення значень за якими фактично надаються послуги постачальниками, в тому числі із залученням акредитованих у встановленому порядку органів оцінки відповідності, не дозволяють їм апелювати до постачальника послуг у разі зазначення в договорі максимально можливих значень показників якості, а не їх мінімальних значень.

Запропонована норма щодо зазначення постачальником в договорі про надання послуг доступу до Інтернет мінімальних швидкостей передавання та приймання даних в мережах фіксованого зв'язку сприятиме реалізації прав споживачів щодо отримання якісних телекомунікаційних послуг, вільного вибору оператора, провайдера телекомунікацій за показниками ціна/якість та сприятиме подальшому розвитку конкуренції на ринку надання послуг доступу до Інтернет.

Вищезазначене питання є дуже актуальним в Європейському союзі, так Цифровий порядок денний (Digital Agenda) передбачає необхідність забезпечення принципу «Відкритого Інтернету». Основою забезпечення цього принципу є правило «Мережевої нейтральності» (Network Neutrality), зокрема яке полягає у забезпеченні прозорих та чітких правил для споживачів щодо якості послуг з доступу до Інтернету.

Для забезпечення принципу «Відкритого Інтернету» Європарламент та Європейська рада прийняли Постанову 2015/2120 від 25.11.2015 щодо заходів для забезпечення доступу до відкритого Інтернету.

Цією постановою встановлюється обов'язок Інтернет-провайдерів забезпечувати у договорі надання послуг з доступу до Інтернету чітке і зрозуміле пояснення стосовно розуміння мінімальної, як правило доступної, максимальної і рекламованої швидкості завантаження і відвантаження даних в контексті конкретних послуг доступу до мережі Інтернет у випадку фіксованих мереж, або розраховану максимальної і рекламованої швидкості завантаження і відвантаження даних в контексті конкретних послуг доступу до мережі Інтернет.

Також на даний час, в країнах ЄС активно використовується стандарт Технічного комітету Європейського інституту стандартизації - ETSI 202 057, який стосуються визначення переліку параметрів якості послуг, методів їх вимірювання та оцінювання. Стандарт поділений на чотири частини:

- перша частина – загальна, оскільки визначені в ній параметри якості послуг можуть бути застосовані для усіх видів телекомунікаційних послуг;
- друга частина визначає параметри якості послуг голосової телефонії, факсимільного зв'язку, послуг модемної передачі даних та коротких повідомлень (SMS);
- третя частина визначає параметри якості послуг, що специфічні для мобільного зв'язку;
- четверта частина визначає параметри якості послуг доступу до Інтернету.

Ці настанови було розроблено фахівцями ETSI на базі загальносистемних Рекомендацій ITU-T.

Враховуючи європейський досвід із впровадження зазначеного стандарту та його важливості, національним органом стандартизації - Державним підприємством «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» прийнято національний стандарт України ДСТУ ETSI EG 202 057 із 4 відповідних частин, який набрав чинність 1 січня 2016 року. Зазначений стандарт гармонізований з міжнародними та європейськими нормативними документами методом підтвердження.

Розгляд скарг споживачів послуг доступу до Інтернет свідчить про факти недобросовісної конкуренції та зловживання певними постачальниками послуг шляхом формування тарифних планів в яких пропонуються споживачам максимальні значення показників якості порівняно із значеннями показників якості за якими вони фактично надаються; надання послуг за ціною нижчою собівартості, яка не враховує витрат на необхідність забезпечення задекларованих швидкостей доступу до Інтернет, розробку проектної документації на будівництво мереж; ухиляння від податків.

Недотримання встановлених на ринку правил здійснення діяльності значною кількістю гравців, які незареєстровані у встановленому порядку як оператори, провайдери телекомунікацій, та відсутність рівних умов здійснення діяльності обмежують конкуренцію, негативно впливають на ринок послуг доступу до Інтернет, впровадження сучасних інформаційно-телекомунікаційних послуг та розвиток малого бізнесу в сфері телекомунікацій.

1.2 Надходження в бюджет від діяльності на ринку телекомунікацій є досить вагомими та сприяє розвитку економіки країни. Так обсяги доходів від надання послуг широкосмтового доступу до мережі Інтернет за 2015 становлять 6,1 млрд. грн.

Доходи від надання послуг доступу до мережі Інтернет протягом трьох років збільшуються та у 2015 становлять - 879,2 млн. грн.

На мережах фіксованого доступу до Інтернет спостерігаються певні системні проблеми для розвитку малого бізнесу, які пов'язані із низькою привабливістю інвестицій в розвиток мереж. Недотримання встановлених на ринку Правил здійснення діяльності у сфері телекомунікацій (діяльність з надання послуг доступу до Інтернет), затверджені рішенням НКРЗІ від 10.12.2013 № 803 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 03.02.2014 за № 207/24984 (далі – Правила) значною кількістю гравців, які незареєстровані у встановленому порядку як оператори, провайдери телекомунікацій, та відсутність рівних умов здійснення діяльності значним чином негативно впливає на ринок послуг доступу до Інтернет та розвиток малого бізнесу.

За оцінкою, проведеною НКРЗІ, Телекомунікаційною палатою України, Українською Асоціацією операторів зв'язку «Телас», операторами телекомунікацій обсяг «сірого ринку» телекомунікаційних послуг доступу до Інтернету складає приблизно 26 % та дорівнює близько 2 млрд. грн. (станом на 2015 рік), які в свою чергу не оподатковуються.

Наразі Правила не містять положень, що стосуються регулювання відносин між операторами телекомунікацій при здійсненні діяльності з надання послуг доступу до Інтернету щодо організації взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж для надання послуг доступу до Інтернету.

В той же час частиною першою статті 60 Закону визначається, що укладення договору про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж здійснюється операторами телекомунікацій відповідно до обов'язкових вимог до договору про взаємоз'єднання, які встановлює НКРЗІ.

На сьогоднішній день обов'язкові вимоги до договору про взаємоз'єднання мереж розроблені тільки для суб'єктів господарювання, які надають послуги голосової телефонії та використовують номерний ресурс телекомунікаційної мережі загального користування України.

В той же час вимоги до договору про взаємоз'єднання мереж для надання послуг доступу до Інтернету відсутні. Вирішення зазначеної проблеми насамперед надасть операторам телекомунікацій, які законно надають послуги доступу до Інтернету, інструмент для боротьби з постачальниками послуг, які не внесені до Реєстру

операторів, провайдерів телекомунікацій та незаконно здійснюючих діяльність на ринку телекомунікацій, (так званими «сірими» провайдерами), діяльність яких полягає здебільше в тому, що укладаючи абонентський договір на отримання послуг доступу до Інтернет для власних потреб, вони здійснюють їх перепродаж, що суперечить вимогам Закону та Правилам надання та отримання телекомунікаційних послуг затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11.04.2012 № 295.

Основні групи, на які проблема справляє вплив.

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання що надають послуги доступу до Інтернет	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання проекту рішення НКРЗІ «Про внесення змін до Основних вимог до договору про надання телекомунікаційних послуг та Правил здійснення діяльності у сфері телекомунікацій (діяльність з надання послуг доступу до Інтернет)» (далі – проект рішення НКРЗІ) є створення комплексу заходів, спрямованих на розвиток конкуренції у сфері надання послуг доступу до Інтернету, посилення боротьби з «сірими» провайдерами, поглиблення прозорості надання таких послуг, захист прав споживачів вказаних послуг, удосконалення відносин між операторами телекомунікацій шляхом укладання договору про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж для надання доступу до Інтернету та обов'язком реєстрації сторін такого правочину в Реєстрі операторів, провайдерів телекомунікацій.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

Під час розробки проекту рішення НКРЗІ розглянуто такі альтернативні способи досягнення визначених цілей:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1.	Залишення державного регулювання без змін, що унеможливить досягнення поставленої мети та призведе до поглиблення проблем на ринку надання послуг доступу до Інтернету і жодним шляхом не сприятиме їх вирішенню. В цьому випадку слід очікувати подальшого зростання кількості «сірих» провайдерів, погіршення ситуації із конкуренцією, можливого порушення майнових прав операторів, провайдерів, порушення прав споживачів та неякісного отримання телекомунікаційних послуг. Зазначена альтернатива є неприйнятною, оскільки призводить до дискримінації інтересів

	операторів і сповільнення розвитку ринку послуг доступу до Інтернет в Україні, а також не відповідає принципам державної регуляторної політики. Така альтернатива призведе до подальшого збільшення негативних наслідків для розвитку ринку телекомунікацій, зокрема отримання «сірим ринком» конкурентної переваги перед операторами, які діють з дотриманням вимог законодавств та здійснюють інвестування в розвиток та модернізацію власних телекомунікаційних мереж. В першу чергу за рахунок надання споживачам послуг за тарифами нижче собівартості, які формуються без витрат на забезпечення задекларованих швидкостей доступу до Інтернет, розробку проектної документації на будівництво мереж та шляхом ухиляння від податків. Надходження в бюджет від діяльності на ринку телекомунікацій є досить вагомими та сприяє розвитку економіки країни. Так обсяги доходів від надання послуг широкосмтового доступу до мережі Інтернет за 2015 становлять 6,1 млрд. грн. Доходи від надання послуг доступу до мережі Інтернет протягом трьох років збільшуються та у 2015 становлять - 879,2 млн. грн. Однак, зростання ринку відбулось, в першу чергу, за рахунок впровадження на телекомунікаційних мережах рухомого (мобільного) зв'язку радіотехнології ІМТ-2000 (UMTS) та збільшення абонентської бази провідних операторів телекомунікацій. При цьому на мережах фіксованого доступу до Інтернет спостерігаються певні системні проблеми для розвитку малого бізнесу, які пов'язані із низькою привабливістю інвестицій в розвиток мереж. Недотримання встановлених на ринку правил здійснення діяльності значною кількістю гравців, які незареєстровані у встановленому порядку як оператори, провайдери телекомунікацій, та відсутність рівних умов здійснення діяльності значним чином негативно впливає на ринок послуг доступу до Інтернет та розвиток малого бізнесу. За оцінкою, проведеною НКРЗІ, Телекомунікаційною палатою України, Українською Асоціацією операторів зв'язку «Телас», операторами телекомунікацій обсяг «сірого ринку» телекомунікаційних послуг доступу до Інтернету складає приблизно 26 % та дорівнює близько 2 млрд. грн. (станом на 2015 рік), які в свою чергу не оподатковуються.
Альтернатива 2.	Запровадження державного регулювання шляхом комплексу заходів: - внесення змін до Основних вимог до договору про надання телекомунікаційних послуг щодо визначення в договорі мінімальної швидкості передавання та приймання даних не нижче 70% від

	максимальної швидкості, зазначеної в договорі із відповідним забезпеченням операторами, провайдерами телекомунікацій спостереження за функціонуванням технічних засобів та можливість відстеження споживачами в реальному часі значень показників якості послуг; - внесення змін до зміни до Правил здійснення діяльності у сфері телекомунікацій (діяльність із надання послуг доступу до Інтернет) в частині умов щодо здійснення взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж на договірних засадах; - внесення змін до Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг в частині внесення змін, щодо надання можливості споживачам відстежувати показники якості телекомунікаційних послуг в тому числі швидкість передавання та приймання даних визначених договором. Зазначена альтернатива захистить права споживачів шляхом покладення на операторів, провайдерів, що надають послуги доступу до Інтернету, обов'язку зазначати мінімальну швидкість передавання та приймання даних не нижче 70% від максимальної швидкості, зазначеної в договорі із відповідним забезпеченням операторами, провайдерами телекомунікацій її дотримання та організація спостереження за функціонуванням технічних засобів з можливістю відстеження споживачами в реальному часі значень показників якості послуг. Впровадження зазначеного варіанту потребуватиме від операторів, провайдерів телекомунікацій значних витрат на організацію даної альтернативи, зокрема створення на власній мережі системи вимірювання показників якості телекомунікаційних послуг для визначення відповідності реальної швидкості доступу до Інтернету задекларованій в договорі зі споживачем. Під час зустрічей при обговоренні з операторами телекомунікацій та їх об'єднаннями був розглянутий зазначений комплекс заходів за результатом якого, враховано позицію суб'єктів ринку телекомунікацій щодо відкладення розгляду зазначеного питання у зв'язку з неготовністю ринку до часткового переоснащення/заміни обладнання та організації програмних комплексів на власній мережі та пов'язаними із цим витратами.
Альтернатива 3.	Запровадження державного регулювання шляхом комплексу заходів із внесення змін до: - Основних вимог до договору про надання телекомунікаційних послуг; - Правил здійснення діяльності у сфері

телекомунікацій (діяльність із надання послуг доступу до Інтернет).

Зміни до Основних вимог до договору про надання телекомунікаційних послуг передбачають запровадження параметрів швидкості передавання та приймання даних для послуг доступу до Інтернету з урахуванням технології, що використовується для її забезпечення. Станом на сьогоднішній день повинна бути визначена мінімальна швидкість для фіксованого доступу до мережі Інтернет та розрахована максимальна швидкість для доступу до Інтернету за допомогою мереж рухомого (мобільного) зв'язку.

Зазначені зміни спрямовані на захист права споживача при виборі телекомунікаційної послуги та сприяння розвитку конкуренції у сфері надання послуг доступу до Інтернету.

На сучасному етапі розвитку ринку послуг доступу до Інтернету постачальник послуг має зазначати в договорі зі споживачем зобов'язання щодо дотримання мініимальної швидкості передачі/отримання даних доступу до Інтернету.

Наприкінці минулого року за ініціативою НКРЗІ було внесено ряд поправок, які сприяють гармонізації українського законодавства з міжнародними та європейськими нормативними документами.

Зокрема методом підтвердження було запроваджено ДСТУ ETSI EG 202 057-4:2015 (затверджено наказом ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 25.12.2015 № 206, який набрав чинності з 1 січня 2016 року). Зазначений наказ визначає перелік зрозумілих для споживача показників якості та окреслює методи їх вимірювання.

Вимірювання параметрів відбуватиметься згідно з практикою Європейського Союзу. Зміни в державному регулюванні повністю узгоджуються із оновленою нормативно-правовою базою щодо національних стандартів України.

Для захисту ринку від наслідків діяльності «сірих» провайдерів НКРЗІ запроваджує зміни до Правил здійснення діяльності у сфері телекомунікацій (діяльність із надання послуг доступу до Інтернет) в частині умов щодо здійснення взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж на договірних засадах.

У новій редакції зазначеного нормативно – правового акта взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж може здійснюватися лише між зареєстрованими в Реєстрі операторів, провайдерів телекомунікацій суб'єктами господарювання.

Такі додаткові заходи створюють суттєві бар'єри для нелегальних провайдерів, які, користуючись прогалинами в законодавстві, провокують цінові війни,

	надають телекомунікаційні послуги недостатньої якості та заважають гармонійному розвитку ринку телекомунікацій. Впровадження зазначеної альтернативи забезпечить рівні умови здійснення діяльності на цьому ринку послуг, поставить додаткові бар'єри для роботи сірих постачальників послуг, сприятиме задоволенню зростаючих потреб суспільства в інформаційно-телекомунікаційних послугах збільшить надходження до державного бюджету та створить передумови для подальшого розвитку економіки держави.
--	--

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1.	Немає	Зазначена альтернатива призводить до дискримінації інтересів операторів, які неухильно дотримуються вимог чинного законодавства і сповільнення розвитку ринку послуг доступу до Інтернету в Україні, а також не відповідає принципам державної регуляторної політики. Внаслідок подальшого зростання кількості «сірих» провайдерів відбуватиметься погіршення ситуації із конкуренцією, що призведе до зменшення надходжень до бюджетів усіх рівнів та обсягів інвестицій, у тому числі і міжнародних, у сферу телекомунікацій України.
Альтернатива 2.	Удосконалення нормативно-правової бази в сфері телекомунікацій в частині надання можливості споживачам самостійно відстежувати показники якості телекомунікаційної послуги з доступу до Інтернету, в тому числі швидкості передавання та	Витрати державного та місцевих бюджетів, пов'язані із прийняттям Рішення НКРЗІ, відсутні.

	приймання даних, визначених договором, що сприятиме захисту прав споживачів телекомунікаційних послуг. Зазначене нововведення сприятиме зростанню довіри з боку громадян до держави в питанні забезпечення якісними телекомунікаційними послугами гарантованої швидкості, більшої привабливості країни для іноземних інвесторів.	
Альтернатива 3.	Будуть створені сприятливі умови для розвитку конкуренції у сфері надання послуг доступу до Інтернету за рахунок зазначення в договорі мінімальних швидкостей передавання та прийманні даних, що надасть можливість споживачам свідомо обирати постачальника послуг. За рахунок якісних послуг збільшиться обсяг їх споживання, що в свою чергу збільшить надходження до бюджетів всіх рівнів. Відбудеться упорядкування процедури взаємоз'єднання мереж операторів телекомунікацій для надання послуг доступу до Інтернету, сприятиме зменшенню кількості «сірих» провайдерів. Оператори телекомунікацій, які працюють в правовому полі, отримають інструмент для відключення «сірих» провайдерів, що збільшить надходження	Витрати державного та місцевих бюджетів, пов'язані із прийняттям рішення НКРЗІ, відсутні. Навпаки, очікуються надходження до державного бюджету шляхом встановлених вимог, за результатом впровадження яких «сірі провайдери» повинні бути внесені до Реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій та отримати відповідні дозволи для діяльності на ринку телекомунікацій.

	до бюджетів усіх рівнів. Створення рівних умов діяльності та підвищення конкуренції на ринку послуг доступу до Інтернету позитивно вплине на обсяги інвестицій у сферу телекомунікацій.	
--	---	--

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1.	Немає	Зазначення в договорі про надання послуг доступу до Інтернету тільки верхньої межі швидкості приймання, передавання даних унеможливорює свідомий вибір постачальника послуг. Отримання послуги за договором, в якому не зазначена мінімальна межа швидкості передавання та приймання даних не дає можливості оскарження в суді надання послуги, яка відрізняється від зазначеної в договорі в десятки та сотні разів. Ціна на таку послугу залишається незмінною.
Альтернатива 2.	Дозволить захистити права споживачів шляхом покладення на операторів, провайдерів телекомунікацій, що надають послуги доступу до Інтернету обов'язок зазначати гарантовану мінімальну швидкість передавання та приймання даних не нижче 70% від максимальної швидкості, зазначеної в договорі із відповідним забезпеченням операторами,	Витрати, пов'язані із прийняттям рішення НКРЗІ, відсутні.

	провайдерами телекомунікацій її дотримання та організація спостереження за функціонуванням технічних засобів з можливістю відстеження споживачами в реальному часі значень показників якості послуг.	
Альтернатива 3.	Прийняття Рішення НКРЗІ щодо зазначення в договорі мінімальних швидкостей передавання та прийманні даних, надасть можливість споживачам свідомо обирати постачальника послуг та за рахунок гарантованих та якісних послуг збільшити їх споживання. З метою захисту своїх прав на отримання якісних телекомунікаційних послуг споживач отримає право вимагати компенсацію за надання неякісних послуг та оскарження дій оператора, провайдера в судовому порядку, а також на вільний вибір постачальників послуг за критеріями ціна/якість.	Витрати, пов'язані із прийняттям Рішення НКРЗІ, відсутні.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць*	12			3229	3241
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,4%			99,6%	100%

*- за даними НКРЗІ, відповідно до Звіту про роботу НКРЗІ за 2015 рік

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1.	Немає	За рахунок існування на ринку послуг доступу до Інтернету «сірих» провайдерів суб'єкти господарювання несуть збитки від демпінгових цін на послуг, які пропонують такі постачальники послуг.
Альтернатива 2.	Оператори, провайдери телекомунікацій отримують сприятливі умови для розвитку конкуренції у сфері надання послуг доступу до Інтернету. Дозволить захистити права споживачів шляхом покладення на операторів, провайдерів, що надають послуги доступу до Інтернету обов'язок зазначати мінімальну швидкість передавання та приймання даних не нижче 70% від максимальної швидкості, вказаної в договорі про надання телекомунікаційних послуг із відповідним забезпеченням операторами, провайдерами телекомунікацій її дотримання. Також це дозволить організувати спостереження за функціонуванням технічних засобів з можливістю відстеження споживачами в реальному часі значень показників якості послуг доступу до Інтернету.	При впровадженні зазначеної альтернативи на операторів, провайдерів телекомунікацій покладається обов'язок надати споживачу можливість відстежувати в реальному часі значення показників якості послуг доступу до Інтернету шляхом впровадження на власній мережі системи спостереження за функціонуванням технічних засобів. Зазначене нововведення є довготривалим процесом та потребуватиме вкладення значних коштів. Впровадження даної альтернативи потребуватиме від операторів, провайдерів телекомунікацій значних витрат на організацію на власній мережі системи вимірювання показників якості телекомунікаційних послуг, для визначення для визначення відповідності реальної швидкості доступу до Інтернету задекларованій в договорі зі споживачем
Альтернатива 3.	Зміни сприятимуть розвитку	Оператори, провайдери телекомунікацій, які

	конкуренції у сфері надання послуг доступу до Інтернету; підвищенню відповідальності постачальників послуг за їх якість перед споживачами; зменшенню кількості нелегальних суб'єктів господарювання на ринку телекомунікацій завдяки удосконаленню процедури взаємоз'єднання мереж операторів телекомунікацій для надання послуг доступу до Інтернету. Внесенні зміни поглиблюють прозорість надання послуг доступу до Інтернету та захистять права споживачів шляхом покладення на операторів, провайдерів, що надають послуги доступу до Інтернету обов'язку зазначати у договорі про надання послуг мінімальну швидкість приймання та передавання даних. За рахунок відсутності демпінгових цін та здорової конкуренції на ринку телекомунікацій оператори, провайдери отримають можливість збільшення доходів від надання якісних послуг споживачам за рахунок збільшення їх кількості. Оператори телекомунікацій, які працюють на ринку надання послуг доступу до Інтернету, отримають інструмент для боротьби з нелегальними суб'єктами ринку телекомунікацій («сірими провайдерами»).	виконують умови договору про надання телекомунікаційних послуг, зокрема, у яких показник швидкості передавання та приймання даних для послуг доступу до Інтернету відповідає заявленому в умовах договору не понесуть додаткового фінансового навантаження. Можливі витрати при укладанні нових договорів при взаємоз'єднанні телекомунікаційних мереж.
--	--	---

За результатами оцінки кожного способу досягнення зазначених цілей та з огляду на наведені аргументи найкращим для реалізації вважаємо третій спосіб.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1.	1	Зазначений бал присвоєно з урахуванням того, що при неприйнятті регуляторного акту не вирішиться проблема діяльності припинення «сірих» провайдерів. Також в разі неприйняття регуляторного акту очікується збільшення числа «сірих» провайдерів, що призведе до сповільнення розвитку ринку послуг доступу до Інтернету в Україні, погіршить ситуацію із конкуренцією та дотриманням прав споживачів.
Альтернатива 2.	3	Впровадження зазначеної альтернативи потребуватиме від операторів телекомунікацій додаткових витрат на організацію та створення на власній мережі системи вимірювання показників якості телекомунікаційних послуг.
Альтернатива 3.	3	Прийняття регуляторного акту дозволить удосконалити процедуру взаємоз'єднання мереж операторів, провайдерів телекомунікацій для надання послуг доступу до Інтернету, що в свою чергу сприятиме зменшенню кількості «сірих» провайдерів

		Надасть можливість операторам телекомунікацій здійснювати відключення «сірих» провайдерів, які працюють не в правовому полі. Обов'язок зазначати в договорі мінімальну швидкість передавання та прийманні даних, надасть можливість споживачам свідомо обирати постачальника за критеріями ціна/якість та обирати офіційного постачальника послуг.
--	--	--

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1.	Немає	Немає	При залишенні без змін проблемне питання надання телекомунікаційних послуг невідповідної якості та діяльності припинення «сірих» провайдерів не вирішиться.
Альтернатива 2.	Є досить прийнятним комплексом заходів для вирішення зазначених проблемних питань на ринку телекомунікацій.	Зазначена альтернатива потребуватиме від операторів телекомунікацій додаткових витрат на організацію та створення на власній мережі системи вимірювання показників якості телекомунікаційних послуг.	Впровадження даної альтернативи є високозатратним варіантом, яка потребуватиме від операторів, провайдерів телекомунікацій значних витрат на організацію на власній мережі системи вимірювання показників якості телекомунікаційних послуг, для визначення відповідності реальної швидкості

			доступу до Інтернету задекларованій в договорі зі споживачем
Альтернатива 3.	Вибір зазначеної альтернативи є найбільш оптимальним варіантом.	Витрати державного та місцевих бюджетів, пов'язані із прийняттям Рішення НКРЗІ, відсутні.	Впровадження зазначеної альтернативи забезпечить рівні умови здійснення діяльності на цьому ринку послуг, поставить додаткові бар'єри для роботи сірих постачальників послуг, сприятиме задоволенню зростаючих потреб суспільства в інформаційно-телекомунікаційних послугах збільшить надходження до державного бюджету та створить передумови для подальшого розвитку економіки держави.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1.	Немає	Залишення державного регулювання без змін призведе до подальшого поглиблення ряду проблем на ринку надання послуг доступу до Інтернету і жодним шляхом не сприятиме їх вирішенню. В цьому випадку слід очікувати подальшого зростання кількості «сірих» провайдерів, погіршення ситуації із конкуренцією, порушення прав споживачів в контексті

		надання телекомунікаційних послуг недостатньої якості. Зазначена альтернатива є неприйнятною, оскільки призводить до дискримінації інтересів операторів, які працюють в правовому полі і сповільнення розвитку ринку послуг доступу до Інтернету в Україні, а також не відповідає принципам державної регуляторної політики.
Альтернатива 2.	Зазначений варіант є найкращим для споживачів телекомунікаційних послуг, так як в їх руках опиниться інструмент перевірки швидкості доступу до Інтернету, яка визначена в договорі з оператором телекомунікацій.	Існує великий ризик неможливості впровадження зазначеної альтернативи, оскільки вона потребуватиме додаткових затрат на організацію та створення на власній мережі системи вимірювання показників якості телекомунікаційних послуг, що є особливо неприйнятним для малих підприємств.
Альтернатива 3.	Зазначений варіант є найбільш оптимальним, як такий, при якому споживач отримає можливість здійснювати свідомий вибір постачальника телекомунікаційних послуг та в повній мірі надасть інструмент для захисту його прав. Дана альтернатива сприятиме очищенню ринку від «сірих» провайдерів. Оператори телекомунікацій, які працюють в правовому полі, отримають інструмент, за допомогою	Немає

	якого зможуть відключати «сірих» провайдерів на законних підставах.	
--	---	--

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Для розв'язання визначеної проблеми розроблено проект регуляторного акта, який передбачає внесення змін до Основних вимог до договору та Правил.

Проектом акту передбачено покладення на операторів, провайдерів, що надають послуги доступу до Інтернету обов'язку зазначати у відповідному договорі мінімальну швидкість приймання та передавання даних, що забезпечить реалізацію прав споживачів телекомунікаційних послуг, передбачених статтею 32 Закону, зокрема, щодо захисту своїх прав, своєчасного і якісного одержання телекомунікаційних послуг доступу до Інтернету.

Також буде забезпечено вдосконалення відносин між операторами телекомунікацій щодо укладання договорів про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж для надання доступу до Інтернету, передбачених частиною першою статті 60 Закону.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується.

Реалізація регуляторного акта не потребує додаткових матеріальних та фінансових витрат з Державного бюджету України, додаткового фінансового навантаження на органи виконавчої влади та їх посадових осіб, не передбачається.

Оцінка можливості впровадження та виконання вимог акта державними органами і органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами – висока.

Регуляторний акт відповідає принципам державної регуляторної політики.

Очікувані наслідки дії запропонованого регуляторного акта не передбачають нанесення шкоди суб'єктам господарювання.

Державний нагляд і контроль за додержанням вимог акта здійснюватиметься НКРЗІ в межах компетенції в установленому законом порядку.

Для суб'єктів господарювання впровадження регуляторного акта не призведе до збільшення витрат.

При впровадженні регуляторного акта, в якості коригуючих (пом'якшувальних) заходів, зазначене рішення набирає чинності з 1 січня 2017 року.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії цього регуляторного акта відповідає строку дії Основних вимог до договору та Правил, оскільки передбачає внесення змін до них.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Показниками результативності регуляторного акта є кількість звернень споживачів щодо невиконання умов і порядку надання послуг доступу до Інтернету,

а також вдосконалення відносин між операторами, провайдерами телекомунікацій при здійсненні діяльності у сфері телекомунікацій щодо укладання договору про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж для надання доступу до Інтернету.

Очікується збільшення розміру надходжень до державного та місцевих бюджетів за рахунок збільшення легально працюючих на ринку телекомунікацій суб'єктів господарювання, що надають послуги доступу до Інтернету та покращення якості таких послуг.

На сьогоднішній день кількість операторів телекомунікацій, на яких буде поширюватись дія цього регуляторного акта, може бути оцінена кількістю таких суб'єктів, що будуть внесені НКРЗІ до Реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій, що надають послуги доступу до Інтернету.

Рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень акта високий з огляду на оприлюднення проекту рішення НКРЗІ «Про внесення змін до Основних вимог до договору про надання телекомунікаційних послуг та Правил здійснення діяльності у сфері телекомунікацій (діяльність з надання послуг доступу до Інтернет)» шляхом його розміщення на офіційній сторінці НКРЗІ в мережі Інтернет з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності даного регуляторного акта буде здійснюватися шляхом використання статистичних показників.

Відстеження здійснюватиметься НКРЗІ шляхом проведення аналізу звернень споживачів телекомунікаційних послуг.

Проведення відстеження здійснюватиметься у такі строки:

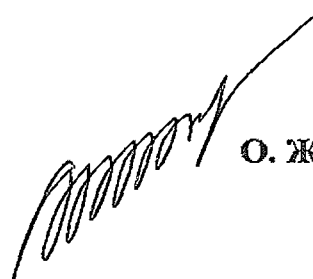
базового - після набрання чинності, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності регуляторного акта;

повторного - через рік після проведення базового відстеження, але не пізніше двох років з моменту набрання чинності регуляторного акта;

періодичних - раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження.

Наукові установи для здійснення відстеження не залучатимуться.

**Голова Національної комісії,
що здійснює державне регулювання
у сфері зв'язку та інформатизації**

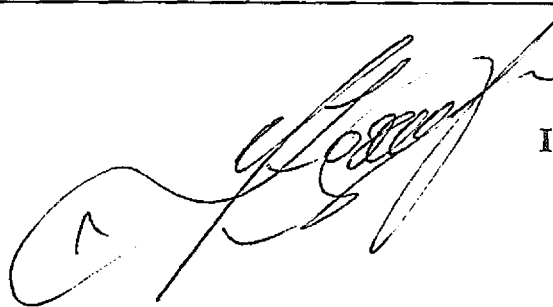

О. Животовський

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які
виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік
8	Перегляд технологічної можливості забезпечення абонентом певної швидкості передавання та приймання даних для послуг доступу до Інтернету (1 година). Підготовка та/або внесення змін до типового договору про надання телекомунікаційних послуг абоненту (1 година). Підготовка та/або внесення змін до типового договору при взаємоз'єднанні телекомунікаційних мереж між операторами телекомунікацій (1 година). <i>Оціночний час:</i> – 9134 грн – середня ЗП по галузі станом на 1 кв. 2016 року за даними Держстату; – 1 година – 52 грн; <i>1 працівник.</i>	52 грн 52 грн 52 грн
9	РАЗОМ	156 грн
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	12
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання	1872 грн

Директор
Департаменту зв'язку НКРЗІ

І.І. Хохотва

ТЕСТ малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником у період з 10.06.2015 р. по 31.07.2016 р.

№ п/п	Вид консультації (публічні консультації прямі (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прямі (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1.	Наради та робочі зустрічі	40	У травні - липні 2015 року під час проведення зустрічей НКРЗІ з суб'єктами ринку телекомунікацій та їх об'єднаннями, зокрема на нарадах 10.06.2015, 23.07.2015 та 31.07.2015 було обговорено існуючі проблеми, що склалися на ринку послуг широкосмислового доступу до мережі Інтернет, та шляхи їх вирішення. Для розв'язання проблем поточного стану було поставлено НКРЗІ спільно з суб'єктами ринку телекомунікацій та їх об'єднаннями завдання сконсолідувати зусилля для вирішення питань: — профілактики та припиненню діяльності суб'єктів господарювання, а також фізичних осіб, у сфері телекомунікацій, якщо вони не внесені до Реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій; — впровадження Європейських стандартів якості в

		Україні; — створення сприятливих умов для розвитку конкуренції у сфері надання послуг доступу до Інтернету; — удосконалення процедури взаємоз'єднання мереж операторів, провайдерів телекомунікацій для надання послуг доступу до Інтернету, що в свою чергу сприятиме зменшенню кількості «сірих» провайдерів; — захисту права споживачів шляхом покладення на операторів, провайдерів, що надають послуги доступу до Інтернету обов'язку зазначати у договорі про надання послуг гарантовану швидкість приймання та передавання даних. За оцінкою, проведеною НКРЗІ, Телекомунікаційною палатою України, Українською Асоціацією операторів зв'язку «Телас», операторами телекомунікацій обсяг «сірого ринку» телекомунікаційних послуг доступу до Інтернету складає 26 % та дорівнює приблизно 2 млрд. грн. (станом на 2015 рік).
--	--	--

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі)

Кількість суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання: 3241, у тому числі малого підприємництва 3229;

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 99,6 %.

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)
Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання			

	Оціночний час: – 9134 грн – середня ЗП по галузі станом на 1 кв. 2016 року за даними Держстату; – 1 година – 52 грн; – 1 працівник.		
6	Процедури організації виконання вимог регулювання Оціночний час: – 9134 грн – середня ЗП по галузі станом на 1 кв. 2016 року за даними Держстату; – 1 година – 52 грн; – 1 працівник.	52 грн	52 грн
7	Разом, гривень	104 грн	104 грн
8	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	3229	
9	Сумарно, гривень <i>Формула: відповідний стовпчик "разом" X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 14 X рядок 15)</i>	348. 732 грн	348. 732 грн

4. Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва

Розрахунок бюджетних витрат на адміністрування регулювання здійснюється окремо для кожного відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування, що залучений до процесу регулювання.

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок вартості адміністрування регулювання: Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

Додаткового фінансового навантаження на орган виконавчої влади не відбудеться

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)
------------------	----------	------------------------------------

1	Оцінка "прямих" витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	523.098 грн
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	348. 732 грн
3	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	871.830 грн.
4	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	сума рядків 3 та 4 цієї таблиці 871.830 грн.

5. Розроблення коригуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання

При впровадженні регуляторного акта, в якості коригуючих (пом'якшувальних) заходів, зазначене рішення набирає чинності з 1 січня 2017 року.

Директор
Департаменту зв'язку НКРЗІ

І.І. Хохотва